

Ylýas — Bäşinji San

Pygamberlik Dymyşlygy

Jeff Pippenger

2023-10-03

Eliýas Ahaba tutuş Ysraýyly Karmel dagyna ýygnamagy buýranda, bu Hudaýyň 1798-nji ýylda üç ýarym ýyllyk yzarlamadan soň ybadathanany Garaňky Asyrlardan çykaryp, olary 1844-nji ýyla, ondan soňra bolsa 1863-nji ýyla alyp barşynyň öňden nyşanlanyşydy. Şol üç sene Işaaýanyň ýedinji babynda beýan edilişi ýaly, “ýedi wagt” gurluşynyň iň soňky üç ýolgörkezijisidir.

1798, 1844 we 1863-nji ýyllaryň şol bir taryhy Musa Ysraýyl ogullaryny Müsür gulçulygyndan çykaryp, Sina dagyna alyp baranda hem nusgalandyryldy. Birinji we ikinji perişdeleriň taryhy, 1798-nji ýylda ahyrzamanyň wagtynda başlan we 1863-nji ýylda şol hereket ybadathana öwrülýänçä dowam eden Millerit hereketini aňladýar. Ylýas bilen Musa Millerit taryhynyň iki esasy şaýadydyrlar, we olar üçünji perişdäniň taryhy döwründe Ylham kitabyndaky hem iki esasy şaýatdyrlar.

Milleritler hereketi Ylham kitaby on dördüň baky Hoş Habarynyň başlangyjyny alamatlandyrýar, Future for America bolsa onuň ahyryny alamatlandyrýar. Milleritleriň başlangyç hereketi bilen ahyrky hereketiň arasynda biz Ýedinji gün Adventistler ybadathanasyny görýäris. Adventist ybadathanasynyň taryhçylaryna görä, 1856-njy ýylda Milleritler hereketiniň galyndysy Laodikýa ýagdaýyna girdi, şeýlelikde 1798-den 1856-njy ýyla çenli döwri aňladan Filadelfiýa döwri tamamlandy.

Öňki makalada ylhamyň Gyzyly deňziň üstünden geçişdäki lapykeçligi 1844-nji ýylyň beýik lapykeçligi bilen sazlaşdyrandygyny görkezdik. Şol pursatda, manna arkaly şekillendirilen Sabat synagy Musanyň taryhynda geldi. Şol bir pygamberlik nokadynda, Iň Mukaddes Ýerden gelen yşyk, deňizden geçip, iman arkaly Iň Mukaddes Ýere girenler üçin, Sabatdan başlap, synag we päkleniş işini başlady. 1844-den öň bolan synag işi Musanyň taryhynda onuň dogluşyndan başlapdy, Milleritler üçin bolsa, Daniýeliň kesgitlän we hökme alyp barýan üç basgançakly synag işini döretjek bilim artmagy bilen 1798-nji ýylda başlapdy.

Köpler arassalanyp, ak bolarlar hem synalyp görüneler; emma erbetler erbetlik ederler; erbetleriň hiç biri düşünmez; emma paýhaslylar düşünerler. Daniel 12:10.

1844-nji ýylyň 22-nji oktyabrynda höküm işiniň açylmagy, Müsüriň ilkinji doglanlaryndan başlanyp Gyzyly deňziň suwlarynda tamamlanan Fyrownyň hökmi arkaly öňünden şekillendirilipdi. Akyllylar iman arkaly Iň Mukaddes ýere girenlerinden soň, ýa-da Gyzyly deňzinden geçip ötenden soň, 1798-nji ýylda ahyrzamanyň wagtynda başlanan synag işi 1844-nji ýyldan hem aňry dowam etdi. Musanyň taryhynda bu, Ysraýylyň her ädimde şowsuzlyga ucran on synagy arkaly görkezilipdi. Şol on synagyň soňkusy on iki ıçalynyň Wada berlen ýurdy derläp görmegi boldy. Musanyň taryhyndaky ilkinji synag Sabat günü aňladýan manna synagydy, Milleritler üçin bolsa Sabat günü 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabryndan soňky ilkinji synag hökmünde kesgitlenildi. Iki

utgaşykly taryhda-da ilkinji synagyň Sabat güni bolmagy, Musanyň taryhyndaky yzky dokuz synagyň 1844-nji ýyldan soň, Wada berlen ýurda ýa-da ölüm çölüne girilmegine alyp barjak synaglaryň bir toparynyň boljakdygyny görkezýär. 1863-nji ýyl Millerit hereketi üçin ahyrky synagy aňladýar. Biz bu garamaga on iki içalynyň Wada berlen ýurt baradaky habarlary bilen dolanýan pursadyndan başlarys.

Olar kyrk gün geçenden soň ýurdy barlap gelmekden gaýdyp geldiler. Olar Paran çölüne, Kadeşe gelip, Musa, Harun we Ysraýyl ogullarynyň bütin ýygnagynyň ýanyna bardylar; olara hem-de bütin ýygnaga habar ýetirdiler we ýurduň miwesini görkezdiler. Oňa habar berip şeýle diýdiler: “Sen bizi iberen ýeriňe bardyk; hakykatdan-da ol süýt we bal akýan ýurtdur; onuň miwesi hem budur. Şeýle-de bolsa, ol ýurtda ýaşaýan halk güýçlidir, şäherleri berk gala bilen gurşalan we juda uludyr; üstesine-de, biz ol ýerde Anagyň ogullaryny gördük. Amalekliler günorta ölkede ýaşaýarlar; Hetler, Ýebusiler we Amoriler daglykda ýaşaýarlar; Kenganlar bolsa deňziň boýunda we Iordan derýasynyň kenarynda ýaşaýarlar.” Şeýlede Kaleb Musanyň önünde halky köşeşdirip: “Derrew gidip, ony eýeläp alalyň; çünki biz ony ýeňmäge doly ukyplydyrys” diýdi. Emma onuň bilen giden adamlar: “Biz ol halka garşy çykyp bilmeris; çünki olar bizden güýçlüdir” diýdiler. Şeýlelikde, olar barlan ýurdy barada Ysraýyl ogullaryna ýaramaz habar ýaýradyp: “Biziň ony barlap geçen ýurdumyz öz ýaşaýjylaryny iýip goýýan ýurtdur; onuň içinde gören adamlarymyzyň hemmesi örän uz boýly adamlardyr. Biz ol ýerde ägirtleri, ýagny ägirtlerden gelip çykan Anagyň ogullaryny gördük; öz gözümizde çekirtge ýalydyk, olaryň gözünde-de şeýledik” diýdiler. Sanlar 13:25–33.

Sanlar kitabyňyň bu parçasyna üns berilmeli örän möhüm hakykatlar bar; eger onda beýan edilýän taryh Millerit hereketiniň nyşanlaýyn beýany hökmünde göz önünde tutulmasa, olar aňsatlyk bilen gözden salnyp bilner. Şeýle hakykatlardan biri şudur: “erbet habarly” pitneçiler özüleriniň onunjy we soňky synagynda şowsuzlyga uçraýardylar, we şol soňky synagda adamlaryň iki topary aýan boldy. Öňki dokuz synagyň taryhynyň dowamynda kemala gelip baran şol iki topar, haýsy “habarly” kabul etmegi saýlap alandyklaryna görä, öz häsiýetlerini ýüze çykardy. 1863-nji ýylda Millerit adventizmi Lawililer kitabyndaky ýigrimi altynjy bapda görkezilen gulçulyk baradaky pygamberlikde şöhlelenýän Musa pygamberiň habaryny ret etdi. Ýuşa bilen Kaleb tarapyndan hödürlenen habar bolsa, olaryň gulçulykdan halas edilmeginiň bütin taryhynyň dowamynda Hudaýyň beren “habarynyň” ýönekeý gaýtalanmasydy. Musa pygamberiň dogluşyndan başlap, Hudaý olary gulçulykdan çykaryp, ýüzlerçe ýyl öň Ybraýyma wada edilen ýurda getirjekdigini wada beripdi. Ýuşa bilen Kaleb esas goýujy habaryň üstünde duranlary aňladýar; galan on içaly bolsa, Hudaýyň hakykatdan-da şol habary berendigini ret etdi.

Soň bütin jemagat seslerini göterip gygyrды; halk şol gije aglady. Ysraýyl ogullarynyň hemmesi Musa bilen Harunyň garşysyna zýrendiler; bütin jemagat olara şeýle diýdi: «Kaşgala, Müsür ýurdumyzda ölen bolsadyk! Ýa-da kaşgala, şu çölde ölen bolsadyk! Reb näme üçin bizi bu ýurda getirdi? Gylyçdan heläk bolmagymyz, aýallarymyzyň we çagalarymyzyň olja bolmagy üçinmi? Müsüre dolanyp gitmegimiz biziň üçin has gowdy bolmazmy?» Olar biri-birine: «Geliň, özüme bir ýolbaşçy saýlalyň-da, Müsüre dolanyp gideliň» diýdiler. Sanlar 14:1–4.

1863-nji ýylda Jeýms Waýt Review and Herald neşirinde Milleriň “ýedi wagt” baradaky düşünjesini ret edýän makala ýazanda, şol ýylyň özünde hem Uriýa Smit Leýwiler kitabyndaky “ýedi wagt” barada hiç hili salgylanmasy bolmadyk galp çyzgyny çap edende, Waýt bilen Smitiň ikisi-de Uilýam Milleriň işini bir gyra süýşürp, imandan dänmiş protestantçylygyň Mukaddes Kitaba daýanýan usulyny ulandylar. Olar tarapyndan ýaňy-ýakynda “Wawilonyň gyzlary” diýip kesgitlenen imandan dänmişleriň usuly, Jebraýyl perişde tarapyndan ugrukdyrylan Milleriň habaryny ret etmek üçin delil hökmünde ulanyldy. Gadymy Ysraýyl üçin onunjy synagda olar gönüden-göni: “Geliň, özümize bir ýolbaşçy belläliň-de, Müsüre gaýdalyň” diýdiler. Onunjy we soňky synagdaky şowsuzlyk başyndan bäri şol bir häsiýetdäki “habary” ret etmäge hem-de Müsüriň gulçulygyna dolanmak islegine esaslanýardy. Ýermeýa 1843-nji ýylyň başa barmadyk çaklamasy sebäpli lapykeç bolanlary simwolik taýdan aňladanda, Hudaý ony aýratynlykda Hudaýa we habara bolan öňki yhlasyňa gaýdyp gelmäge çagyrdy, emma şol bir wagtyň özünde “Wawilonyň gyzlary” diýlip tanalanlara hiç haçan dolanmazlygy hem buýurdy.

Şonuň üçin Reb şeýle diýýär: eger sen dolansaň, Men seni yzyna getirerim, sen hem Meniň önümde durarsyň; eger gymmatlyny bihaýadan aýryp çykarsaň, sen Meniň agzym ýaly bolarsyň; goý, olar saňa dolansynlar, emma sen olara dolanma. Ýermeýa 15:19.

1863-nji ýylda Jeýms Waýt bilen Uriýa Smit özlerine gitmezlik buýrulan ýere yzlaryna alyp barmak üçin täze bir ýolbaşçy bellediler. Ýeşuwa bilen Kaleb öňe gitmegi islänleri aňladýar, Waýt bilen Smit bolsa yzyna dolanmagy islänleri aňladýar.

Sanlar kitabyndaky şol parçadan bellenip geçilmegi zerur bolan ýene bir nokat şudur: indiki kyrk ýylyň dowamynda ähli gozgalaňçylaryň çölde ölmäge höküm edilmegine sebäp bolan ahyrky gozgalaň, Mukaddes Kitap pygamberliginiň “bir gün bir ýyla” deňdir diýen ýörelgesini esaslandyryň iki esasy salgynyň biridir; bu ýörelge, belki-de, Milleriň ebedi Hoş Habaryň we birinji perişdäniň habarynyň manysyny açmakda peýdalanan iň möhüm pygamberlik kadalaryndan biri bolupdy. Bu kada babatdaky beýleki mukaddes ýazgy şaýady Ezekiel kitabynda duş gelýär.

Bulary tamamlanyňdan soň, ýene-de sag tarapyňa ýat; onda Ýahuda nesliniň ýazygyny kyrk gün boýy göterersiň; Men saňa her günü bir ýyl hökmünde belläp berdim. Ezekiel 4:6.

Bir ýyl bir güne deňdigi ýörelgesini kesgitläň şol iki aýat babatda köplenç nazardan düşýän zat, olaryň ikisiniň hem taryhy baglanyşygydyr.

Ýurdy gözläp çykan günleriňiziň sanyna görä, ýagny kyrk güne görä, her gün üçin bir ýyl hasap edilip, etmişleriňizi kyrk ýyl göterersiňiz; şonda siz Meniň wädämi yzyna alşymy bilersiňiz. Sanlar 14:34.

Sanlar kitabyndaky aýat gadymy Ysraýylyň başlangyjynda bolup geçdi we Hudaýyň äht halkynyň pitnesini aňladýardy; Yzkyl kitabyndaky aýat bolsa gadymy Ysraýylyň ahyrynda bolup geçdi we Hudaýyň äht halkynyň pitnesini aňladýardy. Başlangyçdaky jeza çölde ölüm boldy, ahyrdaky jeza bolsa olaryň duşmanlarynyň ýurdunda gulçulyk boldy. Bir gün bir ýyl ýörelgesi äht halkynyň pitnesini aýratyn nygtaýar. Iki jeza bar: biri başlangyçda, beýlekisi ahyrda, ýöne ikisi hem biri-birinden tapawutly. Birinjisi çölde ýol ýörelende kem-kemden ölmekdi, soňkusy bolsa göni

manydaky Bawilonda ýesirlik we gulçulykdy.

Şondan soň Musa bilen Harun Ysraýyl ogullarynyň jemagatynyň ähli ýygnaýynyň önünde ýüzin ýykyldylar. Ýeri barlap görenleriň arasynda bolan Nunyň ogly Ýeşuwa bilen Ýefunnäniň ogly Kaleb hem geýimlerini ýyrttdylar. Olar Ysraýyl ogullarynyň ähli jemagatyna şeýle diýdiler: “Biz içinden geçip barlap gören ýerimiz örän gowy ýerdir. Eger Reb bizdenrazy bolsa, onda Ol bizi şol ýere girizer we ony bize berer; ol süýt we bal akýan ýerdir. Diňe Rebbe garşy pitne etmäh, ne-de şol ýurduň halkyndan gorkuň; çünki olar bize çörek bolar. Olaryň goragy özlerinden aýryldy, Reb bolsa biziň bilendir; olardan gorkmaň.” Emma ähli jemagat olary daş bilen urup öldürmegi buýurdy. Şonda Rebbiň şöhraty ähli Ysraýyl ogullarynyň önünde ýygnaý çadyrynda görüldi. Reb Musa şeýle diýdi: “Bu halk maňa näçe wagtlap garşy çykar? Men olaryň arasynda görkezendirin ähli alamatlaryma garamazdan, olar maňa haçana çenli ynanmazlar? Men olary ýokanç kesel bilen uraryn, olary mirasdan mahrum ederin, senden bolsa olardan has beýik we has güýçli millet dörederin.” Musa Rebbe şeýle diýdi: “Onda müsürliлер muny eşiderler, çünki Sen öz güýjüň bilen bu halky olaryň arasyndan çykardyň; olar muny bu ýurduň ilatyna habar bererler. Sebäbi olar, eý Reb, Seniň bu halkyň arasynda bolandygyňy, eý Reb, Seniň yüzbe-ýüz görünýändigini, buludyň olaryň üstünde durandygyny, gündiz bulut sütüninde, gije bolsa ot sütüninde olaryň önünden ýöreyändigini eşitdiler. Indi eger Sen bu halkyň hemmesini bir adam kimin öldürseň, onda Seniň şan-şöhratyňy eşiden milletler şeýle diýerler: ‘Reb bu halky olara ant eden ýere girizmäge ukyply bolmandygy üçin, olary çölde gyryp taşlady.’ Indi bolsa, ýalbarýaryn, Öz aýdyşyňa görä, Rebbimiň güýji beýik bolsun: ‘Reb sabyrlydyr we uly rehimlidir; günäni we pitnäni bagyşlaýandyr, emma günälini asla jezasyz goýmaýandyr, atalaryň etmişiniň jezasyny ogullaryň üstüne üçünji we dördünji nesle çenli getirýändir.’ Ýalbarýaryn, Öz beýik rehimdarlygyňa görä, Müsürden şu wagta çenli bu halky bagyşlaýşyň ýaly, şu halkyň günäsini hem bagyşla.” Sanlar 14:5–19.

Bu aýatlarda beýan edilen taryh Injilde “gazaplandyрма günü” diýlip atlandyrylýan bir nyşana öwrüldi. “Gazaplandyрма günü” Zebur togsan başynji bapda, Ýeremiýa otuz ikinji bapda we Ýewreýlere üçünji bapda agzalýar, emma biz häzir bu nyşany ele aljak dälis. Öňki parçanyň içinde görkezilen möhüm bir ýörelge bar, we ol ykrar edilmelidir. Bu ýörelge, şeýle hem, Samuel pygamber, Lusifer, Ellen Waýt we, elbetde, bu parçadaky Musa arkaly hem şekillendirilýär.

Olar oňa şeýle diýdiler: «Ine, sen garradyň, ogullaryň bolsa seniň ýollaryň bilen ýöremeýärler. Indi bize beýleki ähli halklar ýaly bizi höküm etjek bir patyşa goýup ber». Emma olar: «Bize bizi höküm etjek bir patyşa ber» diýenlerinde, bu zat Şamuweliň göwnünden turmady. Şonda Şamuwel Rebbe dogat etdi. Reb Şamuwele şeýle diýdi: «Halkyň saňa aýdýan zatlarynyň hemmesinde olaryň sesine gulak as; çünki olar seni däl, eýsem Men olaryň üstünden höküm sürmez ýaly, Meni ret etdiler. Men olary Müsürden çykaryp getiren günümde şu güne çenli edip gelen ähli işlerine görä, ýagny Meni terk edip, başga hudaýlara gulluk edişleri ýaly, olar saňa-da şony edýärler. Indi bolsa olaryň sesine gulak as; emma şonda-da olara çynlakaý duýduryş ber we olaryň üstünden höküm sürjek patyşanyň düzgünini olara bildir». Şamuwel özüden patyşa soran halka Rebbiň ähli sözlerini aýtdy. Ol şeýle diýdi: «Siziň üstünizden höküm sürjek patyşanyň düzgünü şeýle bolar: ol siziň ogullaryňyzy alyp, özüne arabalary üçin we atlylary hökmünde bellär; käbirleri onuň arabalarynyň önünden ylgap gider. Ol özüne

müňlükleriň baştutanlaryny we ellilikleriň baştutanlaryny bellär; käbirlerini öz ýerini sürdüler, hasylyny orak etdirer, käbirlerine-de söweş esbaplaryny we arabalary üçin esbaplary ýasadar. Siziň gyzlaryňyzy hoşboý zatlary taýýarlaýan, aşpez we çörek bişiriji edip alar. Siziň meýdanlaryňyzy, üzümçilikleriňizi we zeýtun baglaryňyzy, hatda olaryň in gowularyny hem alyp, öz hyzmatkärlerine berer. Siziň dänäňiziň we üzümçilikleriňiziň ondan birini alyp, öz köşk emeldarlaryna we hyzmatkärlerine berer. Siziň erkek gullaryňyzy, zenan gullaryňyzy, in gowy ýaş ýigitleriňizi we eşekleriňizi alyp, öz işine salar. Goýunlaryňyzyň ondan birini alar; siz bolsa onuň gullary bolarsyňyz. Şol gün özüňiz saýlap alan patyşaňyz sebäpli perýat edersiňiz, ýöne şol gün Reb size jogap bermez». Şonda-da halk Şamuweliň sesine gulak asmakdan ýüz dönderdi we şeýle diýdi: «Ýok, biziň üstümüzde patyşa bolsun; biz hem beýleki ähli halklar ýaly bolaly; patyşamyz bizi höküm etsin, önümüzden çyksyn we söweşlerimizi söweşsin». Şamuwel halkyň ähli sözlerini eşitdi we olary Rebbiň gulagyna ýetirdi. Reb Şamuwele şeýle diýdi: «Olaryň sesine gulak as-da, olara patyşa goý». Soňra Şamuwel Ysraýyl adamlaryna: «Her kim öz şäherine gitsin» diýdi. 1 Şamuwel 8:5–22.

Bu parçanyň içinde gadymy Ysraýyl Hudaýy özleriniň patyşasy hökmünde ret etdi, we taryh olaryň Sezardan başga patyşasynyň ýokdugyny yglan eden döwrüne öňe tarap yşarat edýär. Olar Hudaýyň teokratiýasyny ret etdiler we öz halklarynyň içinden özlerine bir patyşa berilmegini gyssadylar, emma ahyrsoňy özleriniň patyşasynyň rimli bir patyşadygyny yglan etdiler. Ahyrzamanda rimli patyşa Rimiň papasydyr.

Emma olar: «Ýok ediň Ony, ýok ediň Ony, haça çüýleň Ony». Pilat olara diýdi: «Men siziň Patyşaňyzy haça çüýleýinmi?» Baş ruhanylar jogap berdiler: «Biziň Sezardan başga patyşamyz ýok». Ýahýa 19:15.

Teokratiýanyň ret edilmegi Şamuwele şeýle bir agyr degdi hem-de şeýle şahsy häsiýetde boldy welin, ol muny öz pygamberlik gullugynyň ret edilmegi hökmünde düşündi. Emma Hudaý Şamuweli olaryň ret etmeginiň pygamberi däl-de, Hudaýyň Özünidigine anyk düşündirdi. Musanyň we Şamuweliň gadymy Ysraýylyň pitnesi bilen bagly pygamberlik gatnaşyklaryny beýan edýän şu iki parçadan görnüşi ýaly, soňundan gelen pitnä üçin jezasy gadymy Ysraýyl üçin ahyrky soňy däl. Wada Berlen Ýere girjek Ýeşuwa we Kaleb tarapyndan wekilçilik edilýän bir topar henizem bardy, we Şamuweliň hekaýatynda gadymy Ysraýylyň soňy başlangyjynda däl-de, Ysraýylyň patyşalarynyň tamamynda boldy.

Musa gadymy Ysraýyl bilen işleşmegini dowam etdirmesi üçin Hudaý bilen delillendi, çünki Musa şol pursatda olary ýok etmek Onuň Öz halkyny halas edişiniň mukaddes taryhyny we Hudaýyň Ybraýyma wada eden ýurduna olary alyp barmak baradaky wadasyny ýoýup görkezjekdigini öňe sürdi. Bu ýerde esasy pikir şudur: Hudaý gozgalaňy hakykata şaýatlyk hökmünde ulanmagy niýet eden wagtynda, onuň hem ýüze çykmagyna, hem-de dowam etmegine ýol berýär.

Samuel tarapyndan ýüze çykarylan dogry gaharyň ruhy Ellen Waýt tarapyndan hem ýüze çykaryldy.

“Halkymyzyň arasynda Minneapolisde ýüze çykan görnüşindäki ýaly berk öz-özüne kanagatlanma we ýagtylygy kabul edip, ykrar etmäge bolan beýle islegsizligi men mundan

ozal hiç haçan görmändim. Maña şeýle görkezildi: şol ýygnakda ýüze çykan ruhy göterip gezenleriň arasynda birje-de adam, asmandan özlerine iberilen hakykatyň gymmatyny saýgarar ýaly gaýtadan aýdyň ýagtylyga eýe bolmaz, tä olar öz buýsançlaryny peseldip, özlelerini Hudaýyň Ruhy tarapyndan herekete getirilmeýändigini, eýsem akyllarynyň we ýürekleriniň öňýargy bilen dolandygyny boýun alýança. Reb olara ýakynlaşmagy, olary patalamagy hem-de özleleriniň yza gaýdyşlaryndan olary sagaltmagy isledi, emma olar gulak asmadylar. Olar Korahy, Datany we Abiramy ylhamlandyran şol bir ruh tarapyndan herekete getirilýärdiler. Ýsraýylyň şol adamlary özleleriniň ýalňyşdygyny subut etjek ähli delillere garşy durmagy ýüregine düwdüler, hem-de köp adamlar özleri bilen birleşmek üçin daşlaşdyrylýança, özleleriniň nägilelik ýolunda dowam edip gitdiler.”

“Olar kimlerdi? Ejizler däl, nadanlar däl, nurdan bihabar bolanlar hem däl. Ol gozgalaňda jemagatyň arasynda meşhur bolan iki ýüz elli begler, abraýly adamlar bardy. Olaryň şaýatlygy näme boldy? ‘tutuş jemagat mukaddesdir, olaryň her biri mukaddesdir, Reb hem olaryň arasyndadyr: onda näme üçin siz Rebbiň jemagatynyň üstünden özüňizi ýokary galdyryarsyňyz?’ [Sanlar 16:3]. Kora we onuň ýoldaşlary Hudaýyň hökümi astynda heläk bolanda, olaryň aldanan halky bu gudratda Rebbiň elini görmedi. Ertesi irden ähli jemagat Musa bilen Haruny: ‘Siz Rebbiň halkyny öldürdňiz’ [41-nji aýat], diýip aýyplady, jemagatyň üstüne bela indi, on dört müňden gowrak adam heläk boldy.”

“Men Minneapolisden gitmegi ýüregime düwenimde, Rebbiň perişdesi meniň ýanymda durup şeýle diýdi: ‘Beýle bolmaz; Hudaýyň bu ýerde seniň ýerine ýetirmeli işiň bar. Bu adamlar Kora, Datany we Abiramyň pitnesini gaýtadan edýärler. Men seni öz degişli ornuňa goýdum; emma nurda bolmadyklar muny boýun almazlar; olar seniň şaýatlygyňy diňlemezler; ýöne Men seniň bilen bolaryn; Meniň merhemetim we gudratym seni goldar. Olar äsgermezlik edýän sen däl-de, Meniň halkyma iberýän ilçilerimdir hem-de habardyr. Olar Rebbiň sözünü masgaraladylar. Şeýtan olaryň gözlerini körledi we höküm çykaryşlaryny azdyrdy; eger-de her bir jan bu günäsine, ýagny Hudaýyň Ruhuna şek ýetirýän bu mukaddeslenmedik garaşsyzlygyna toba etmese, olar garaňkylykda ýörerler. Eger toba edip, öwrülmeseler, Men şemdanlygy onuň yerinden aýraryn, şonda Men olary sagaldyp bilerin. Olar ruhy görüşlerini bulandyrdylar. Olar Hudaýyň Öz Ruhuny we Öz gudratyny aýan etmegini islemediler; çünki Meniň sözüme garşy olarda ýaňsa alyş we ýigrenç ruhy bar. Ýeňillik, biderekçilik, degişme we gülküli oýunlar her gün amal edilýär. Olar ýüreklerini Meni gözlemäge gönükdirmediler. Olar öz tutaşdyran uçgunlarynda gezyärler, we eger toba etmese, hasrat içinde ýatyp galarlar. Reb şeýle diýýär: Borç duralganda berk dur; çünki Men seniň bilen; Men seni terk etmerin-de, taşlap gitmerin.’ Hudaýdan gelen bu sözleri men äsgermän goýup bilmedim.” The 1888 Materials, 1067.

Aýal Uayt Şamuweliň garaşsyz bilen deňeşdirildi hem-de oňa pitneçilär we olaryň pitnesi bilen galmak, öz «borjunyň» «ornunda durmak» buýruly. Ol, özüni pitneçilere we olaryň pitnesine taşlap gitmegi ýüregine düwendenden soň, öz ornunda durmaga buýruk aldy.

Ilkinji gezek agzalma düzgünine görä, ol Alfa we Omega ýörelgesiniň esasy düzümi bölekleriniň biri bolup, bir meseläniň ilkinji gezek agzaşsyzynyň in ýokary derejede ähmiýetlidigini görkezýär. Lusiferiň gozgalaňynyň hut başlangyjy bilen baglanyşykly hakykat şundan ybaratdy: eger Hudaý

islände, Lusiferiň öz aňynda dörän ilkinji bähbitçi pikiriniň hut şol pursatynda, Hudaýyň Lusiferi ýok etmek üçin zerur bolan ähli güýji bardy. Hudaý Lusiferi ýaradylyşdan aýyryp bilerdi we Onuň şeýle etmegi saýlap alan ýagdaýynda, muny beýlekileriň hiç bir perişdesiniň näme bolandygyny hatda duýman galjak derejede amala aşyrmaga güýji bardy. Elbetde, Ol muny etmedi, sebäbi beýleki sebäpler bilen birlikde, bu Onuň häsiýetini inkär etmek bolardy; emma Onuň hut şol zady amala aşyrmaga mümkinçilik berjek ýaradijy güýji bardy. Emma Ol muny etmedi. Ol sabyr bilen gozgalaňa Öz häsiýetiniň şaýatlygynyň bir bölegi, asmanda başlanan we ahyrsoňy ýere gelip ýetmeli bolan gapma-garşylygyň güwäliginiň bir bölegi bolmaga ýol berdi. Musanyň gepleşigi gadymy Ysraýyl üçin ine şuny amala aşyrdy. Hudaý gozgalaňçy nesliň çölde ölmegine ýol berdi we şol taryhy ebedi Hoş Habara degişli hakykatlary ilerletmek üçin Mukaddes Kitabyň göreltesi hökmünde ulandy.

Şeýle hem Şamuweliň günlerinde Hudaýyň patyşa hökmünde ret edilmeginde-de şeýle boldy. Şamuwele, öz şahsy ynançlaryna we pygamberlik bilimlerine garamazdan, öňe gidip öz gulluk wezipesinde durmagy tabşyryldy. Hudaýyň pygamberlik we taryhy gözegçiliginiň bu aýratynlygy Wawilon ýesirliginden soň ybadathananyň täzedan gurulmagynda hem ykrar edilýär. Hudaý ýesirligiň ýetmiş ýyllyk möhletiniň her bir bölegini; Iýerusalime dolanmagy, Iýerusalimiň, ybadathananyň, köçeleriň we diwarlaryň täzedan gurulmagyny öňünden aýtdy we dolandyrdy. Ol olaryň ýesirlikden haçan boşadyljakdygyny görkezýän wagty pygamberliklerini belledi. Ol iki mün üç ýüz ýylyň başlangyjyny bellejek permannamalaryň näçe sany boljakdygyny görkezdi. Ol ilkinji perman bilen bu işi başlamak butparaz patyşa Kiri ady boýunça atlandyrdy. Iýerusalimiň we ybadathananyň täzedan gurulmagy bilen bagly ähli bölekler anyk görkezildi we işi amala aşyrmak üçin Ol dogruçyl adamlary we pygamberleri galdyrdy.

Äşgär bolan ähli ylahy pygamberlik öňdenbilijiligine we aralaşmasyna garamazdan, Wawilonda ýesirlige alyp baran gozgalaň eýýäm Onuň Hudaýyň halky bilen bolan şahsy huzurynyň tamamlanmagyna getiripdi. Şekina şöhraty gaýtadan gurlan ybadathana hiç haçan dolanyp gelmedi. In Mukaddes Ýerdäki şekinanyň huzury bilen ybadathana indi gaýtadan hiç wagty mübäreklenmedik hem bolsa, tutuş bu taryh dünýäniň ahyryndaky taryha pygamberlik gurluşyny bermek üçin ulanyldy. Şol manyda, gaýtadan gurlan ybadathana Hudaýyň huzurynyň däl-de, Ysraýylyň gozgalaňynyň şaýatlygy boldy. Şeýle-de bolsa, şol taryhyň pygamberleri, edil Samuel ýaly we Minneapolisde Waýt uýamyz ýaly, pygamberler hökmünde hyzmat etmegini dowam etdirdiler.

Lýusiferiň gozgalaňy Mesih bilen Şeýtanyň arasyndaky beýik göreşde ilkinji agzalýan zatdyr, we Hudaý bu gozgalaňyň Öz maksatlary üçin dowam etmegine ýol berdi. Şamuwel, Ysraýylyň beýleki milletler ýaly bolmak islegine garşy adalatly gahar-gazabyna garamazdan, ilkinji iki patyşanyň mesh edilmegine gatnaşmaga gönükdirildi. Şeýle hem Hudaýyň pygamberleri Hudaýyň ybadathanasynyň, Hudaýyň sekina huzurynyň indi hiç haçan gaýdyp gelmejek ybadathanasynyň, gaýtadan gurulmagyna gatnaşdylar.

1863-nji ýylda Adwentizmiň gozgalaňyny örtbas etmek maksady bilen pygamberlik Sözüne garşy özläriniň “ertek tabaklaryny” ulanýanlar hem-de özläriniň delilini, eger 1863-nji ýylda nädogry bir zat bolan bolsady, zenan pygamber munuň öňüni alardy diýen mantyga esaslandyrmagy

saýlaýanlar, Hudaýa garşy gozgalaň hakda ilkinji gezek agzalýan ýerde görkezilen ilkinji ýörelgäni bilkastlaýyn äsgermezlik edýärler. Hudaý gozgalaňa Öz maksatlary üçin ýol berýär, we eger-de Ol ýüze çykyp biljek gozgalaňlarda Öz pygamberleriniň bitarap ýa-da dymyp galmagyny saýlasa, bu Onuň öz saýlawydyr.

1844-nji ýyldan 1863-nji ýyla çenli bolan synag döwrüne garap başlamagymyza, ýagny Gadymy Ysraýylyň Gyzyly deňzi geçenden soň şowsuzlyga uçran on synagy arkaly öňünden şekillendirilen şol döwri nazara alanymyza, Mukaddes Kitaba degişli şu hakykata düşünmek örän möhümdir. Hudaýyň pygamberleri tabynlyk döwründe-de, boýun egmezlik döwründe-de Onuň pygamberleri hökmünde hereket edýärler; käwagt bolsa ýüzleý seredilende pygamberiň garşy çykyş etmegine garaşyljak meseleler babatda olar garşy çykyş etmeýärler. Kähalatlarda olar gozgalaňdan aç-açan habarly bolýarlar, emma saklanyp goýulýarlar; başga wagtlarda bolsa Reb gozgalaň babatda olaryň gözleriniň üstünde Öz elini tutýar. Şol garaýyş ykrar edilende, 1863-nji ýyl Injil pygamberliginiň altynjy patşalygynyň taryhynda, hem Protestantizmiň şahasy, hem-de Respublikançylygyň şahasy üçin, möhüm bir ýol belgisine öwürülýär.

Men pygamberleriň üsti bilen hem sözledim, görnüşleri köpeltдим, we pygamberleriň gullugy arkaly meňzetmeleri ulandym. Hoşewaýa 12:10.